

על הצורך בחינוך יהודי-מסורתי ראוי

הכנסת וכדומה, אינם מתקבלים בטבעיות. מיעוט העיסוק בחינוך יהודי בכלל העשייה הבית-ספרית עומד אף הוא בסתירה לזהותם המסורתית של רבים מתלמידי החינוך הממלכתי. **בחינוך הממלכתי-דתי** התלמידים המסורתיים נחשבים תלמידים לא דתיים מספיק, שעלולים להשפיע לרעה על חבריהם הדתיים. מגמה זו הוחרפה עם ההקצנה בחינוך הממלכתי-דתי, בעיקר סביב תחומים הקשורים לביטויים חיצוניים של הדת.

רצף הזהויות שהוזכר לעיל, והעובדה שרוב ילדי ישראל מעוניינים בחינוך יהודי משמעותי יותר, משמטים את הקרקע מתחת לחלוקה הדיכוטומית ומזיקה בין "דתיים" ל"חילוניים". החברה היהודית כולה יוצאת נפסדת מהקישור המלאכותי,

ומההתעלמות מאוכלוסיות רבות המצויות במרכז.

אני סבור שאין מקום לקיומן של שתי מערכות חינוך מקבילות - ממלכתית וממלכתית-דתית. יש לכוון זרם חינוך אחד - כללי-ישראלי, ובד בבד - להעמיק באופן משמעותי את החינוך היהודי הניתן לכלל התלמידים. קיומו של זרם אחד משותף אין פירושו חינוך אחיד וביטול ההבדלים בין כולם. אדרבא, חייבת להיות הכרה במגוון הקיים. אולם קבלת תנאים ייחודיים (כגון שעות תפילה, תגבור לימודי יהדות, וכדומה) לא תותנה בהשתייכות לזרם מסוים, אלא תהיה נחלתו של כל בית ספר על פי אופיו.

יהודה מימון

מייסד "ממזרח שמש" - המרכז למנהיגות יהודית חברתית, כיום מנהל את רשת "מורשה" להעמקת החינוך היהודי והמעורבות הקהילתית

המאמר המלא התפרסם בכתב העת 'דעות', גיליון 42

לקבלת גיליון 'דעות' חינם: 03-607-2739

התפיסה הרווחת - הרואה בחברה היהודית בישראל חברה דיכוטומית המחולקת באופן קוטבי ל"דתיים" ו"חילוניים" - אינה משקפת נכונה את המציאות. רובם הגדול של היהודים בישראל אינם נמצאים בקצה ה"דתי" או ה"חילוני", אלא בטווח הפרוש ביניהם. הם רואים באופן חיובי קשר משמעותי אל המסורת היהודית, ומעוניינים בחינוך יהודי משמעותי יותר. לפיכך, תיאור נכון יותר של החברה היהודית הוא של חברה המורכבת

מזהויות יהודיות שונות היוצרות רצף ביחסן אל המסורת היהודית. חלוקה זו גם גורמת לכך שערכים כגון כבוד האדם, כבוד הבריות, ערבות הדדית, התעניינות במצבו של הזולת, רגישות, סולידריות, הגינות ויושר, ולמעשה כלל המצוות שבין אדם לחברו - אינם

משחקים תפקיד בהגדרת דתיותו של היהודי, כי אינם מבטאים השתייכות סקטוריאלית זו. מתוך ההתמקדות במצוות שבין אדם למקום עלולה להתפתח תפיסה המטפחת קיום דקדקני ומחמיר של מצוות שבין אדם למקום, אך מזניחה ערכי יסוד יהודיים הקשורים למידות, ליחסים בין-אישיים ואף למעורבות חברתית.

בניגוד גמור לרבי-גוניות של הזהויות הדתיות ושל מרכיבי הזהות הדתית, מערכת החינוך בישראל מחולקת לחינוך "ממלכתי-דתי" וחינוך "ממלכתי". החינוך הממלכתי הפך להיות מזוהה עם חינוך חילוני, על אף שלא זו הייתה הכוונה המקורית של ראשי המדינה. אלה התכוונו ליצור זרם שיתקיימו בו זיקות שונות למסורת.

כיום החינוך היהודי בשני הזרמים הללו אינו מתחשב בזהותה של האוכלוסייה המסורתית. בחינוך הממלכתי, לא זובלבד שאין מספיק ביטויים חינוכיים לעולמם המסורתי של התלמידים בתוך החיים הבית-ספריים, אלא שגילויים מסורתיים כגון נשיקת המזוזה, שמירת כשרות, הליכה לבית

בחינוך הממלכתי-דתי, התלמידים המסורתיים נחשבים תלמידים לא דתיים מספיק

דעות

מחיר מנוי: 59 כולונות (180 ש"ח לחוד) לצעירים: 60 ש"ח

דעות 42: דברים שאין להם שיעור

דעות 41: איש השבת

דעות 40: חוק עם לוחם על הלכה, חוק ורוחניות

הזמנת גיליון חינם: deot.ta@gmail.com 03-6072739

טל: 03-6072739

http://toravoda.org.il/he/deot